

Transakčná daň zataží aj samotné banky. Priplatia si kvôli tomu klienti za vedenie účtu či iné služby?

5.2.2025 - | Finsider.sk

O necelé dva mesiace začne na Slovensku fungovať nový druh dane. Ide o súčasť konsolidácie verejných financií, ktoré ešte vlni schválil parlament. Novú daň budú od apríla tohto roka platiť firmy a živnostníci zo všetkých finančných transakcií. Živnostníci si napríklad kvôli tomu musia do konca marca otvoriť aj podnikateľský účet. Doteraz mali takú povinnosť len firmy. Transakčná daň vo veľkej miere zataží aj samotné banky. Nemusia ju totiž len platiť, ale budú ju pre štát aj vyberať. To ich bude stáť milióny eur ročne. Nové výdavky si tak môžu kompenzovať zvyšovaním poplatkov.

Novú daň budú štátu posilať samotné banky, takže novinke musia prispôbiť aj svoje systémy. „Banky musia nad rámec aktuálnych funkcionalít upraviť svoje informačné systémy a prispôbiť svoje procesy novej legislatívy. Implementácia si vyžiada za sektor mnohomiliónové investície do informačných systémov, nezanedbateľné budú vyvolané prevádzkové náklady. V prípade odhadu výšky implementačných nákladov zohráva významnú úlohu nielen časové hľadisko, ale aj komplexnosť legislatívy. Napríklad množstvo výnimiek a aj nedokonalý legislatívny proces,“ vysvetľuje hovorkyňa Slovenskej bankovej asociácie (SBA) Daniela Gilányi.

Rovnaký typ dane nie je zavedený v žiadnej krajine eurozóny. Potenciálne príjmy z novej dane ministerstvo financií odhadlo na základe údajov z Maďarska, kde funguje transakčná daň na podobnom princípe. SBA upozorňuje, že jedným zo špecifik maďarskej transakčnej dane je významný rast cien finančných služieb. Je to dané tým, že platiteľom dane aj daňovníkom sú banky. Tie náklady následne prenášajú na klienta vo forme zvýšených cien za bankové služby. Asociácia pripúšťa, že riziko prudkého nárastu cien finančných služieb je v prípade Slovenska len mierne. Ak banky predsa len budú zvyšovať ceny za svoje služby, môže to súvisieť s nákladmi na implementáciu novej dane.

Transakčná daň bude uplatnená na rôzne bankové pohyby. Za prevody z účtu budú živnostníci a firmy platiť 0,4 percenta z transakcie. Maximálna daň pri jednom prevode bude na úrovni 40 eur. Vyššia daň sa bude platiť za výbery hotovosti v banke či z bankomatu, ktorá bude vo výške 0,8 percenta. V tomto prípade nie je určená maximálna suma dane. Podnikatelia a firmy tak zaplatia daň podľa reálnej výšky výberu. Daň sa nebude týkať platieb kartou. Živnostníci a firmy len zaplatia za každú kartu paušálny poplatok vo výške dvoch eur ročne.

Banky, na ktoré sa obrátil portál Finsider, zatiaľ nechcú hovoriť o nákladoch na zavedenie novej dane. „V tejto fáze je ešte priskoro hovoriť o konkrétnych nákladoch, a to aj na úkor iných projektov, ktoré boli z časových dôvodov utlmené,“ tvrdí hovorca Fio banky Jozef Daňo. Podľa jeho slov banka nemá v úmysle kompenzovať vzniknuté náklady zvyšovaním poplatkov. Ceny nechce zvyšovať ani Slovenská sporiteľňa. „Skôr sa snažíme klientom priniesť atraktívne ponuky produktov pre zväčšenie klientskej bázy a kompenzovanie ich nákladov,“ tvrdí hovorkyňa banky Katarína Ragáčová. VÚB banka hovorí, že nepočíta s prenesením nákladov spojených s implementáciou legislatívnych požiadaviek na klienta.

Banky sa zhodujú v tom, že pri novej dani dostali málo času na prípravu. „Polročná implementačná doba od schválenia zákona je s ohľadom na komplexnosť problematiky pre väčšinu bánk nedostatočná,“ tvrdí D. Gilányi. Implementácia novej dane si napríklad vo Fio banke vyžiadala zmeny

v aplikáciách, ale aj technické úpravy na úrovni základných bankových systémov. Podľa K. Ragáčovej zo Slovenskej sporiteľne bolo napríklad nutné prispôbiť prebiehajúce aj plánované aktivity, za krátky čas zanalyzovať a dohodnúť implementáciu riešenia na úrovni hlavných systémov banky či vyprodukovať množstvo zadaní na desiatky tímov naprieč firmou. Aj podľa Tatra banky je transakčná daň z hľadiska nákladov a kapacít veľká záťaž.

Finančná správa v súvislosti s touto daňou odhaduje svoje implementačné náklady v horizonte štyroch rokov na viac ako 1,2 milióna eur. Výber dane, kontrola správnosti jej výpočtu a reklamácie budú znášať banky. Transakčná daň bude bankami automaticky strhávaná pri každom prevode.

D. Gilányi tvrdí, že dodatočné náklady na implementáciu znížia aj plánované investície na rozvoj bankových služieb. „Banky ako podnikateľské subjekty budú, samozrejme, aj daňovníkmi novej transakčnej dane. Týka sa to bežných administratívnych výdajov, akými sú platby za tovary a služby svojim dodávateľom, ale aj miezd zamestnancom. Bankový sektor tak len v súvislosti s výplatom miezd odvedie na novú daň viac ako dva milióny eur ročne,“ pripomína hovorkyňa SBA.

Odpoveďou na zavedenie transakčnej dane môže byť podľa bánk aj presun platieb podnikateľov do zahraničia. Náznaky podobného vývoja je možné pozorovať v Maďarsku. „Aj keď je Slovensko súčasťou eurozóny a založenie účtu v rovnakej mene je jednoduchšie ako v Maďarsku, v dôsledku zavedenia transakčnej dane nepredpokladáme významnejší presun účtov do zahraničia. Dôvodom je skutočnosť, že daňovníkom transakčnej dane je samotný podnikateľský subjekt,“ konštatuje banková asociácia. Aj tak môže mať presun platieb do zahraničia negatívne dopady na slovenský bankový sektor.

Jedným z negatívnych dôsledkov zavedenej transakčnej dane môže byť aj zvýšený objem hotovosti v ekonomike. Aj tento trend bol zaznamenaný v Maďarsku. „Hlavným dôvodom rastu hotovosti je daňová optimalizácia. Riziko pre Slovensko je v tomto prípade pomerne vysoké. Negatívom sú zvýšené náklady pre firmy na držbu a platby v hotovosti, ktoré môžu vytvárať tlak na rast cenovej hladiny. Zároveň zvýšený rast hotovosti vytvára predpoklady pre rozvoj šedej ekonomiky a môže viesť k zvýšenému riziku daňových únikov,“ tvrdí SBA. Výnos dane tak môže byť pre štát nakoniec nižší.

O necelé dva mesiace začne na Slovensku fungovať nový druh dane. Ide o súčasť konsolidácie verejných financií, ktoré ešte vlni schválil parlament. Novú daň budú od apríla tohto roka platiť firmy a živnostníci zo všetkých finančných transakcií. Živnostníci si napríklad kvôli tomu musia do konca marca otvoriť aj podnikateľský účet. Doteraz mali takú povinnosť len firmy. Transakčná daň vo veľkej miere zaťaží aj samotné banky. Nemusia ju totiž len platiť, ale budú ju pre štát aj vyberať. To ich bude stáť milióny eur ročne. Nové výdavky si tak môžu kompenzovať zvyšovaním poplatkov.

Novú daň budú štátu posilať samotné banky, takže novinke musia prispôbiť aj svoje systémy. „Banky musia nad rámec aktuálnych funkcionalít upraviť svoje informačné systémy a prispôbiť svoje procesy novej legislatívy. Implementácia si vyžiada za sektor mnohomiliónové investície do informačných systémov, nezanedbateľné budú vyvolané prevádzkové náklady. V prípade odhadu výšky implementačných nákladov zohráva významnú úlohu nielen časové hľadisko, ale aj komplexnosť legislatívy. Napríklad množstvo výnimiek a aj nedokonalý legislatívny proces,“ vysvetľuje hovorkyňa Slovenskej bankovej asociácie (SBA) Daniela Gilányi.

Rovnaký typ dane nie je zavedený v žiadnej krajine eurozóny. Potenciálne príjmy z novej dane ministerstvo financií odhadlo na základe údajov z Maďarska, kde funguje transakčná daň na podobnom princípe. SBA upozorňuje, že jedným zo špecifik maďarskej transakčnej dane je významný rast cien finančných služieb. Je to dané tým, že platiteľom dane aj daňovníkom sú banky. Tie náklady následne prenášajú na klienta vo forme zvýšených cien za bankové služby. Asociácia pripúšťa, že

riziko prudkého nárastu cien finančných služieb je v prípade Slovenska len mierne. Ak banky predsa len budú zvyšovať ceny za svoje služby, môže to súvisieť s nákladmi na implementáciu novej dane.

Transakčná daň v praxi

Transakčná daň bude uplatnená na rôzne bankové pohyby. Za prevody z účtu budú živnostníci a firmy platiť 0,4 percenta z transakcie. Maximálna daň pri jednom prevode bude na úrovni 40 eur. Vyššia daň sa bude platiť za výbery hotovosti v banke či z bankomatu, ktorá bude vo výške 0,8 percenta. V tomto prípade nie je určená maximálna suma dane. Podnikatelia a firmy tak zaplatia daň podľa reálnej výšky výberu. Daň sa nebude týkať platieb kartou. Živnostníci a firmy len zaplatia za každú kartu paušálny poplatok vo výške dvoch eur ročne.

Banky, na ktoré sa obrátil portál Finsider, zatiaľ nechcú hovoriť o nákladoch na zavedenie novej dane. „V tejto fáze je ešte priskoro hovoriť o konkrétnych nákladoch, a to aj na úkor iných projektov, ktoré boli z časových dôvodov utlmené,“ tvrdí hovorca Fio banky Jozef Daňo. Podľa jeho slov banka nemá v úmysle kompenzovať vzniknuté náklady zvyšovaním poplatkov. Ceny nechce zvyšovať ani Slovenská sporiteľňa. „Skôr sa snažíme klientom priniesť atraktívne ponuky produktov pre zväčšenie klientskej bázy a kompenzovanie ich nákladov,“ tvrdí hovorkyňa banky Katarína Ragáčová. VÚB banka hovorí, že nepočíta s prenesením nákladov spojených s implementáciou legislatívnych požiadaviek na klienta.

Banky sa zhodujú v tom, že pri novej dani dostali málo času na prípravu. „Polročná implementačná doba od schválenia zákona je s ohľadom na komplexnosť problematiky pre väčšinu bánk nedostatočná,“ tvrdí D. Gilányi. Implementácia novej dane si napríklad vo Fio banke vyžiadala zmeny v aplikáciách, ale aj technické úpravy na úrovni základných bankových systémov. Podľa K. Ragáčovej zo Slovenskej sporiteľne bolo napríklad nutné prispôbiť prebiehajúce aj plánované aktivity, za krátky čas zanalyzovať a dohodnúť implementáciu riešenia na úrovni hlavných systémov banky či vyprodukovať množstvo zadaní na desiatky tímov naprieč firmou. Aj podľa Tatra banky je transakčná daň z hľadiska nákladov a kapacít veľká záťaž.

Finančná správa v súvislosti s touto daňou odhaduje svoje implementačné náklady v horizonte štyroch rokov na viac ako 1,2 milióna eur. Výber dane, kontrola správnosti jej výpočtu a reklamácie budú znášať banky. Transakčná daň bude bankami automaticky strhávaná pri každom prevode.

Dva milióny eur ročne len na výplaty

D. Gilányi tvrdí, že dodatočné náklady na implementáciu znížia aj plánované investície na rozvoj bankových služieb. „Banky ako podnikateľské subjekty budú, samozrejme, aj daňovníkmi novej transakčnej dane. Týka sa to bežných administratívnych výdajov, akými sú platby za tovary a služby svojim dodávateľom, ale aj miezd zamestnancom. Bankový sektor tak len v súvislosti s výplatou miezd odvedie na novej dani viac ako dva milióny eur ročne,“ pripomína hovorkyňa SBA.

Odpoveďou na zavedenie transakčnej dane môže byť podľa bánk aj presun platieb podnikateľov do zahraničia. Náznaky podobného vývoja je možné pozorovať v Maďarsku. „Aj keď je Slovensko súčasťou eurozóny a založenie účtu v rovnakej mene je jednoduchšie ako v Maďarsku, v dôsledku zavedenia transakčnej dane nepredpokladáme významnejší presun účtov do zahraničia. Dôvodom je skutočnosť, že daňovníkom transakčnej dane je samotný podnikateľský subjekt,“ konštatuje banková asociácia. Aj tak môže mať presun platieb do zahraničia negatívne dopady na slovenský bankový sektor.

Jedným z negatívnych dôsledkov zavedenej transakčnej dane môže byť aj zvýšený objem hotovosti v

ekonomike. Aj tento trend bol zaznamenaný v Maďarsku. „Hlavným dôvodom rastu hotovosti je daňová optimalizácia. Riziko pre Slovensko je v tomto prípade pomerne vysoké. Negatívom sú zvýšené náklady pre firmy na držbu a platby v hotovosti, ktoré môžu vytvárať tlak na rast cenovej hladiny. Zároveň zvýšený rast hotovosti vytvára predpoklady pre rozvoj šedej ekonomiky a môže viesť k zvýšenému riziku daňových únikov,“ tvrdí SBA. Výnos dane tak môže byť pre štát nakoniec nižší.

Konsolidácia dopadne aj na poisťovne. Niektoré už avizujú zdražovanie

Prečítajte si ďalšie články na túto tému:

banky, daň z transakcií, dane, konsolidácia verejných financií, Slovenská banková asociácia

Odporúčame

- Komodity majú za sebou skvelý rok. Zopakujú si to aj v roku 2023?

Komoditné trhy si v tomto roku udržiujú dominantný náskok pred ostatnými triedami aktív, vrátane dlhopisov a akcií. Rok 2022, napriek niekoľkým významným...

-

Žilina zvýšila dane z nehnuteľnosti aj daň za psa

Mesto Žilina zvyšuje sadzby dane z nehnuteľnosti a dane za psa na rok 2024. Týždeň pred Vianocami to na mestskom...

-

Musím platiť transakčnú daň pri prevode z Raiffeisen banky do Tatra banky?

Od apríla 2025 budú musieť podnikatelia platiť transakčnú daň. Banky im pri každom prevode strhnú daň vo výške 0,4 percenta...

<https://www.finsider.sk/ekonomika/transakcna-dan-v-praxi>